

Nieuwsbrief

van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland

Bisdomdag Utrecht

**Jongeren op bliksempelgrimage
naar Canterbury**

Colofon

Aan dit nummer werkten mee:

DS	Dick Schoon
EP	Erna Peijnenburg
JD	Johan Dekker
JK	Joke Kolkman
JV	Joris Vercammen
LvB	Lidwien van Buuren
MKR	Miranda Konings-Roobol
MP	Mattijs Ploeger
MS	Maarten Schönfeld
RdB	Richard de Beer
RS	Rudolf Scheltinga
TR	Thomas Ras

Oud-Katholieke Kerk van Nederland
Kon. Wilhelminalaan 3
3818 HN Amersfoort
033 - 462 08 75

e-mailadres Bisschoppelijk Buro:
buro@okkn.nl

De volgende nieuwsbrief verschijnt 2 juli.
Wij ontvangen uw kopij graag voor 24 juni.

e-mailadres redactie:
rudolf.scheltinga@okkn.nl

Inhoud

Inhoud	2
Agenda	2
Landelijke kerk	3
<i>Collegiaal bestuur</i>	3
<i>Commissie Financiën en Materieel:</i>	
<i>Studiedag</i>	4
<i>Personele bezetting Seminarie</i>	4
<i>Symposium Codde-boek</i>	5
<i>Jongeren op bliksempelgrimage naar</i>	
<i>Canterbury</i>	5
<i>'Vraag en aanbod religieuze voorwerpen'</i>	6
Bisdom Haarlem	8
<i>Oliedag Haarlemse Geestelijkheid</i>	8
<i>Er is een kerk verkocht...</i>	8
Bisdom Utrecht	9
<i>Oliewijding in Utrecht</i>	9
<i>Korte berichten uit de parochies</i>	10
<i>Bisdomdag Utrecht</i>	10
<i>Uitnodiging afscheid Eveline M. Jansen</i>	11
Unie van Utrecht	12
<i>IBC plus</i>	12
<i>Internationale Oud-Katholieke</i>	
<i>Theologenconferentie</i>	12
Oecumene in Nederland	12

Agenda

5 juni	20.00	Utrecht	Denken in de Driehoek, "haat en woede"
6 juni		Amersfoort	Provinciale Synode van de Geestelijkheid van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland
9 juni	10.00	Alkmaar	Emeritus pastoor Jake Dejonge 45 jaar priester.
10 juni		Echternach	Springprocessie
15 juni		Haarlem	Jongerendag bisdom Haarlem
15 juni		Culemborg	Jongerendag bisdom Utrecht
16 juni	14.00	Hilversum	Afscheid pastoor Wietse van der Velde. Eucharistieviering + receptie
17 juni	19.30	Amersfoort	Overleg episcopale kerken
23 juni	10.00	Utrecht	Afscheid Eveline M. Jansen in Kathedrale kerk. Eucharistieviering + receptie
5 juli	12.30	Doetinchem	Tage der Einkehr (tot maandag 8 juli, in het Duits)
7-12 juli		Utrecht	Summerschool

Landelijke kerk

Collegiaal Bestuur

Het Collegiaal Bestuur vergaderde op 8 april en 13 mei. Naast de vaste leden fungeerde pastoor Louis Runhaar daarin als interim-vertegenwoordiger van de Utrechtse Geestelijkheid. De agenda's waren op beide data overvol. Als gevolg van de onderbezetting op het Bisschoppelijk Bureau en het tragische verlies dat we als kerk in het voorjaar leden, is een achterstand in het uit te voeren werk ontstaan. Het CB stond met name stil bij de vertraging in de uitvoering van de vele voorgenomen maatregelen uit het Plan van Aanpak (PvA). Het CB realiseerde zich niet alleen dat het zelf extra zeilen moet bijzetten om de goede voornemens gestalte te geven, maar ook dat het PvA ambitieus is en wellicht een langere uitvoeringstijd vergt dan aanvankelijk was voorzien. Zolang het doel om tot een voor allen veilige kerk te komen gediend blijft, laat het CB zich niet ontmoedigen. Het kreeg de eerste rapportage van de monitorgroep die de voortgang van de uitvoering volgt: ruim tachtig op- en aanmerkingen, suggesties en vragen waarmee het CB zijn voordeel doet.

Formatieplan en meerjarenbegroting

Op 8 april zette het CB de resultaten van drie heidagen die het in 2018 en in dit voorjaar had gehouden op een rij. Die heidagen waren achtereenvolgens besteed aan een algemene bezinning op wat een parochie of statie is, wat ervoor nodig is om dat te bereiken en hoe dat in de huidige omstandigheden gestalte gegeven kan worden. Dankzij de uitgebreide en zorgvuldige voorbereiding leidde dit denk- en overlegproces op 8 april tot een overzicht van de formatie zoals we die per kerkplek voor ogen hadden. Aan de hand van de 'Zomer vruchtformule' werd aan de hand van vier criteria – ingeschreven aantal leden; aantal meelevende leden; gemiddeld kerkbezoek; opbrengst levende kerk – bepaald hoeveel formatie een kerkplek toekwam. Vervolgens werd er gekeken of plaatselijke bijzonderheden aanleiding vormden om dit cijfer naar boven of

beneden toe bij te stellen. Bij zulke bijzonderheden moet gedacht worden aan groeimogelijkheden, spreidingsgraad van de kerkleden ten opzichte van de kerkplek, afstand tot de dichtstbijzijnde buur-kerkplek etc.

In het nieuwe formatieplan zal formatie die aan projecten was gekoppeld, zoveel mogelijk in de vaste formatie worden ondergebracht. Omdat het onmogelijk bleek overal de formatie uit de opbrengst van de levende kerk te financieren, accepteert het CB een zekere mate van blijvende afhankelijkheid van de fondsen, die nu ca. 25% bedraagt. Op basis van het formatieplan zal een meerjarenbegroting worden opgesteld.

Om tot de vaststelling van de begroting (meerjaren en 2020) te komen én die op tijd bij de begrotingscommissie van de Synode in te dienen, stelde het CB een strak tijdschema op. De bisschoppen gaan eerst met de geestelijken en parochiebesturen in gesprek over de nieuwe formatieverdeling, met name daar waar formatie wordt ingekrompen. Daarna komen ook gesprekken met plekken waar de formatie wordt opgehoogd, omdat dit immers tot een hogere heffing leidt waar niet elke penningmeester direct blij mee zal zijn. Begin september vindt er een overleg met de fondsen plaats. Daarnaast hoopt het CB in samenwerking met het presidium van de Synode in het vroege najaar een overleg met penningmeesters en synodalen te hebben.

Overigen punten

In het CB kwam verder aan de orde het traject dat bestuur en geestelijken onder leiding van het Gemeenschappelijk Instituut voor Toegepaste Psychologie (GITP) gaan doorlopen om waar mogelijk tot verbeteringen in hun functioneren te komen. Het CB stemde ook in met de privacyverklaring en het herziene convenant met het meldpunt Seksueel misbruik in pastorale relaties (SMPR). Daarnaast voerde het CB sollicitatiegesprekken met kandidaten voor de functie van communicatiemedewerker. Uit drie kandidaten werd de heer Eric van den Berg gekozen. Hij zal zich gaan richten op de vernieuwing van de landelijke website, de eindredactie van De Oud-Katholiek en die van deze Nieuwsbrief. In een volgende Nieuwsbrief zal hij zich voorstellen. Het CB boog zich ten

slotte over een herziening van de regeling met betrekking tot de bewoning van een pastorie. Dit onderwerp gaat mee naar het arbeidsvoorwaardenoverleg met vertegenwoordigers van de priestervereniging.

DS/MKR

Commissie Financiën en Materieel: Studiedag

De brand in de Notre Dame van Parijs enkele weken geleden heeft ons natuurlijk geraakt, op welke wijze dan ook. Maar in ieder geval heeft die ons er ook aan herinnerd dat het bezit van een kerkgebouw en andere materiële bezittingen voor iedere kerkgemeenschap, ook voor onze parochies, geen kleinigheid is. Dat geldt in materiële, maar ook in financiële zin. Het beheer van beide zaken is een grote verantwoordelijkheid die het kerkbestuur op zich heeft genomen.

De Commissie Financiën en Materieel (CFM) van de Oud Katholieke kerk is er in de eerste plaats om de parochiebesturen bij te staan in deze taken. Dit is van belang, want er bestaat wellicht een andere indruk, namelijk dat de CFM vooral controleur is. Dat laatste is wel een onderdeel van de taak, maar het juist adviseren van de thesaurier-generaal, het Collegiaal Bestuur, maar ook van de parochies moet het zwaarste gewicht hebben. De deskundigheid van de CFM is ook daarop gericht.

Op zaterdag 22 juni aanstaande wordt een studiedag georganiseerd over dit onderwerp. Hiervoor zijn alle kerkbesturen uitgenodigd, dus niet alleen de penningmeesters! Ook andere belangstellende parochianen zijn van harte welkom. Het doel is om een helder inzicht te geven in het beheer van financiën en materieel van de parochies en welke zaken en weetjes daarbij nodig en nuttig zijn. Exacte gegevens over tijdstip en plaats volgen binnenkort in een uitnodiging aan de kerkbesturen.

MS

Personele bezetting Seminarie

Van verschillende kanten wordt belangstelling getoond voor de huidige situatie aan het Oud-Katholiek Seminarie, met name na de tragische dood van onze collega dr. Remco Robinson. Daarom geef ik hier een update (stand van zaken half mei 2019) van de personele veranderingen waaraan momenteel wordt gewerkt door het College van Docenten van het Oud-Katholiek Seminarie aan de Universiteit Utrecht en door het Curatorium van de Stichting Oud-Katholiek Seminarie.

(1) Het **docentschap praktische theologie** (30%) is vacant geworden door het overlijden van dr. Remco Robinson. Voor de invulling wordt momenteel nagedacht over een 'Plan A' (30% docentschap gekoppeld aan een tijdelijke 50% promotieplaats op het vakgebied 'kerk- en gemeenteopbouw als praktisch-theologische ecclesiologie') en een 'Plan B' (opsplitsing van het vakgebied in een wetenschappelijke inleiding, een 10% stagebegeleider en het uitbesteden van de deelvakken/practica). Vermoedelijk is in de nabije toekomst een advertentie voor 'Plan A' te verwachten.

(2) Ook het **secretariaat van het College van Docenten** (20%) is vacant geworden door het overlijden van dr. Remco Robinson. Op basis van de tienjarige samenwerking tussen secretaris en rector oriënteer ik mij momenteel met behulp van enkele deskundigen op de wijze waarop dit secretariaat zodanig opnieuw kan worden ingevuld, dat de leiding van het Seminarie op de meest zinvolle wijze wordt ondersteund.

(3) Het **docentschap kerkgeschiedenis** (20%) wordt na dit academisch jaar vacant door het emeritaat van can. drs. Wietse van der Velde. Een symposium ter gelegenheid van zijn afscheid zal in het najaar plaatsvinden. De sollicitatieprocedure voor zijn opvolging is momenteel gaande.

(4) Ook voor een **assistent van de hoogleraar** (20%) is de sollicitatieprocedure momenteel gaande. Deze tijdelijke functie is in het leven geroepen vanwege het feit dat prof. dr. Peter-Ben Smit naast zijn andere functies ook het oud-katholieke theologische instituut van de

Universiteit Bern van dienst is als deeltijd-hoogleraar. Een deel van zijn aanstelling aan het Seminarie zal daarom tijdelijk door een assistent worden overgenomen.

Voor de volledigheid vermeld ik alle huidige functionarissen op het Seminarie: dr. Mattijs Ploeger (30% rector, 30% docent liturgie, 20% docent systematische theologie), prof. dr. Peter-Ben Smit (30% bijzonder hoogleraar), mr. drs. Adriaan Snijders (10% docent kerkelijk recht), drs. Leonie van Straaten (10% studentenpastor), can. drs. Wietse van der Velde (20% docent kerkgeschiedenis), mgr. dr. Joris Vercammen (10% docent ecclesiologie en ambtsleer), mw. Dorien van der Woude-Bakker (vrijwilligersfunctie: administratief secretaresse).

Veel informatie over het Seminarie vindt u op onze website (seminarie.okkn.nl). Mochten er vragen zijn over de genoemde ontwikkelingen – bijvoorbeeld van mensen (v/m) die eventueel belangstelling voor een functie zouden kunnen hebben – dan ben ik als rector daarvoor het aanspreekpunt via e-mail m.ploeger@uu.nl.

MP

Symposium Codde-boek

In een feestelijke sfeer werd op 18 mei in de Amsterdamse kerk aan de Ruysdaelstraat het nieuwe boek van mgr.dr. Dick Schoon 'Een aartsbisschop aangeklaagd in Rome' gepresenteerd. Prof.dr Peter-Ben Smit had hiervoor drie wetenschappers uitgenodigd om op het boek te reageren: prof.dr. Mirjam de Baar van de Universiteit Leiden, dr. Joep van Gennip van de Universiteit van Tilburg en dr. Lydia Janssen van de Katholieke Universiteit Leuven. Zij hadden veel lof voor het boek, dat een 'monnikenwerk' werd genoemd, maar mede vanwege de verhelderende inleiding toch ook 'goed leesbaar'. Lydia Janssen prees de vertaling van de dagboeken uit het Latijn als dichtbij de oorspronkelijke taal gebleven, maar toch in een soepele stijl. De auteur reageerde op de drie referaten en daarna was het de beurt aan de zaal om vragen te stellen. Tussen de referaten waren muzikale intermezzo's te horen door James Pollard op het orgel en jonge Amsterdamse parochianen op blokfluit, viool en gamba,

met muziek van rond 1700, de tijd van de Romereis van Petrus Codde. Ruim honderd mensen waren bij het symposium aanwezig: een gemengd gezelschap van oud-katholieken uit het hele land, onder wie (oud-)bestuurders van de Haarlemse Bisschopskas, oecumenisch ingestelde rooms-katholieken die de breuk betreuren, de beide *Doktorväter* van de auteur, prof.mr. Jan Hallebeek en prof.dr. Jan Jacobs, en vrienden en familieleden. Ook Anja van Leusden van Uitgeverij Verloren uit Hilversum was met een boekentafel aanwezig. Na afloop was er een feestelijke receptie – het was ook nog onze trouwdag – uitstekend verzorgd met lekkere drankjes en hapjes door een team van Amsterdamse parochianen onder leiding van Lies Kroon.

LvB

Jongeren op bliksempelgrimage naar Canterbury

Van Wenen komt Canterbury... Afgelopen september zagen maar liefst tien Nederlandse oud-katholieke jongeren kans om buiten de schoolvakantie met de jongerenpastores Michael en Erna naar Wenen te reizen voor het Internationale Oud-Katholieke Jongerencongres daar. Dat het een prachtige ervaring was, lag aan de gelegenheid die zo'n reis biedt voor gesprek, ontmoeting, samen optrekken met elkaar, dingen beleven en ergens anders zijn. Een paar jongeren hadden zo de smaak te pakken dat ze met Michael een nieuwe reis op touw zetten: naar Canterbury dit keer.

Pelgrimsroute

Op vrijdag 26 april vertrokken we met zijn elfen vanaf station Rotterdam. Ferdinand, een van de organisatoren onder de jongeren, moest tot ons en zijn verdriet vanwege de griep thuisblijven.

We reisden met de trein via België, Frankrijk en de Kanaaltunnel naar Engeland, waar we uitstapten in Ashford om daar in een hotel te overnachten. De volgende dag wachtte ons de wandeling via een stuk van de pelgrimsroute naar Canterbury. We begonnen die per trein om de buitenwijken van Ashford te kunnen overslaan. Daarna begon onze tocht over heuvels en door dalen, door een lieflijk maar bepaald frisjes Engels landschap. In een weiland hebben we een door de jongeren voorbereide gebedsdienst gehouden. En verder weer, ieder met een aardig zware rugzak. Onderweg raakten we met elkaar in gesprek aan de hand van vragen waardoor je telkens met een andere reisgenoot in gesprek kwam. Om kwart voor drie zouden we worden ontvangen bij de kathedraal van Canterbury en om daar niet te laat te komen, besloten we het laatste stukje ook met de trein te gaan. In Canterbury zochten we eerst de jeugdherberg op om eindelijk onze rugzakken te kunnen afleggen en toen waren we net op tijd bij de kathedraal, waar we een soort turbo-rondleiding kregen van de Canon – met name langs de plek waar Thomas Becket werd vermoord – om daarna in het hoger gelegen deel van de kathedraal met Canon Naish te bidden: een mooi en intens moment. Daarna volgde de *evensong*, gezongen door een koor uit Salisbury.

Bidden met moslims

's Avonds aten we in de stad en deden we een citytour onder leiding van een gids, opnieuw te voet. De volgende dag bleek het lopen bij sommigen toch wat lichamelijk ongemak te hebben opgeleverd, en daarom deden we die dag alles met de bus. Zo kwamen we aan bij de kathedraal voor de mis. We vonden een goed plekje dicht bij het altaar en zagen zo van dichtbij een groep moslims bij de vredegroet de kerk in komen en bloemen neerleggen bij het altaar. Zij verklaarden samen met ons te willen bidden en rouwen om de vele doden die een week eerder vielen bij terroristische aanslagen in Sri Lanka. Deze aanslagen waren onder andere in kerken en dus waren er veel christenen onder de slachtoffers. *'Terror has no faith. It has no religion and it has no colour,'* zei imam Ihsan Khan van Canterbury.

Na de dienst hadden we nog even tijd om door de stad te lopen en wat te eten, voordat de trein ons via London St. Pancras weer naar Rotterdam bracht. Een korte maar krachtige reis waarin vriendschappen werden gesloten, serieuze gesprekken hand in hand gingen met veel plezier en we genoten van het land en het mooie Canterbury.

EP

Dienstverlening Museum Catharijneconvent 'Vraag en aanbod religieuze voorwerpen'

Ondanks het feit dat de meeste oud-katholieke kerken in Nederland goed voorzien zijn van liturgische en religieuze objecten, is er toch regelmatig vraag naar kerkelijke voorwerpen, niet alleen liturgische, maar bijvoorbeeld ook beelden en grotere kerkmeubels. Van de andere kant kan uw kerk in het bezit zijn van overtollige objecten, die misschien onbelangrijk en van geen waarde lijken, maar toch nog best aan een tweede leven kunnen beginnen. Museum Catharijneconvent probeert kerken en kloosters bij deze aangelegenheden te onder-

steunen met de website 'Vraag en Aanbod Religieuze Voorwerpen'. Op het platform 'Vraag en Aanbod' vinden vragers en aanbieders uit binnen- en buitenland elkaar, op zoek naar religieuze voorwerpen van alle soorten en formaten. De gebruikers van 'Vraag en Aanbod' zijn zeer uiteenlopend: oud-katholieken, rooms-katholieken en protestanten, evenals kloosterorden en congregaties.

Spelregels

'Vraag en Aanbod' is bedoeld voor religieuze instellingen, waarbij gebruikers zich kunnen registreren namens een kerk, kapel of klooster. Een voorwerp staat maximaal zes maanden op 'Vraag en Aanbod', de periode waarin geïnteresseerden het voorwerp kunnen aanvragen. 'Vraag en Aanbod' is geen commercieel platform. Voorwerpen worden gratis of voor een kleine bijdrage overgedragen. Aan de geïnteresseerden wordt een duidelijke motivatie gevraagd waarom ze een voorwerp graag willen hebben, aan de hand waarvan de aanbieder beoordeelt aan wie hij het voorwerp gunt. Particulieren mogen niet meedoen, waardoor de aanbieder de garantie heeft dat het voorwerp weer in een religieuze omgeving terecht komt. Na de toekenning spreken de aanbieder en de nieuwe eigenaar onderling af hoe de overdracht plaatsvindt.

De voorwerpen die in de inventarisrapporten van de oud-katholieke parochies zijn geregistreerd, genieten overigens speciale bescherming. Zij mogen niet zomaar van de hand worden gedaan. Daar is vooraf toestemming voor nodig van de Commissie voor de Pretiosa van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland en machtiging van de bisschop. De consulent/conservator van het oud-katholiek erfgoed, Richard de Beer, werkzaam bij Museum Catharijneconvent in Utrecht, kan u hierover meer vertellen.

Herbestemmingen

Met behulp van 'Vraag en Aanbod' hebben vele vragers en aanbieders elkaar al gevonden. Een doopvont uit een rooms-katholieke kerk in het Westen van het land kreeg een prachtige nieuwe bestemming in een protestantse kerk in het Oosten van het land. Bij de sluiting van de

Heilige Familie-kerk in Rotterdam kregen vele voorwerpen dankzij 'Vraag en Aanbod' een tweede leven in verschillende nabijgelegen kerken. En op een marinebasis op Curaçao steken Antilliaanse mariniers tegenwoordig een kaarsje aan bij een Nederlands Mariabeeld. Hier sluiten kerken de deuren, maar elders zijn christenen dankbaar dat ze deze voorwerpen een nieuw leven mogen geven. Ongeacht de waarde vinden de vele objecten via 'Vraag en Aanbod' een dankbare plaats in een nieuwe religieuze omgeving.

Parochiemiddag oud-katholiek erfgoed

Museum Catharijneconvent wil dit jaar op zaterdag 26 oktober van 13.00-17.00 uur een middag voor de oud-katholieke parochies organiseren, waarop de dienstverlening van het Museum en de consulent/conservator van het oud-katholiek erfgoed nader worden toegelicht. Behalve 'Vraag en Aanbod' zal ook het nieuwe digitale systeem worden besproken dat het Museum heeft laten ontwikkelen om de kerkinventarissen inzichtelijker te maken. Een aantal parochies heeft hier al mee kennisgemaakt.

Meer informatie

Contactpersoon voor 'Vraag en Aanbod': Ria Reijerse, tel. 030 231 38 35
e-mail: vraagenaanbod@catharijneconvent.nl /
<http://vraagenaanbod.catharijneconvent.nl> .
Consulent/conservator oud-katholiek erfgoed:
Richard de Beer, tel. 030 231 38 35
e-mail: r.debeer@catharijneconvent.nl .

RdB

Oliedag Haarlemse Geestelijkheid

De jaarlijkse Oliedag van de Haarlemse Geestelijkheid vond op 14 mei in Amsterdam plaats. Temidden van de fantasieloze kantoorgebouwen van de Bijlmer staat een grote keet waarin het Kleiburgklooster zijn bierbrouwerij gevestigd heeft. Dit klooster ontstond toen vijf gezinnen besloten om het leven vanuit een christelijke inspiratie met elkaar te gaan delen en voor de directe omgeving iets te betekenen. Het klooster bestaat nog steeds en heeft een aantal opvangplaatsen voor mensen die om welke reden dan ook hun woning zijn kwijtgeraakt. Om inkomsten te genereren bedacht men – goed kloosterlijk – om bier te gaan brouwen. Met hulp van de gemeente Amsterdam kreeg men een terrein aangewezen en daar heeft zich een oase temidden van de woestijn van kantoorkolossen ontwikkeld. Bierbrouwer Martijn Horsman vertelde over de geschiedenis van klooster en brouwerij, leidde ons – ieder met een glas in de hand – langs de brouwketels en liet ons proeven van wat daar te pruttelen stond. Mooi initiatief en nog lekker ook! De avondmaaltijd genoten we in Ouderkerk aan de Amstel. Het was net nog te koud om op het terras aan het water te eten, maar binnen smaakte het ook voortreffelijk en genoten we van het goede samenzijn. Dank aan pastoor Harald Münch voor idee en organisatie.

DS

Onze Oud-Katholieke Kerk verkoopt niet vaak een kerkgebouw. Zo'n dertig jaar geleden de Jacobuskerk in Utrecht en korter geleden de Adelbertuskerk in IJmuiden. Kom daar maar eens om bij andere kerkgenootschappen. Toch zal binnenkort de oud-katholieke kerk van de H. Maria Magdalena aan het Papenpad in Zaandam worden verkocht, met bijbehorende pastorie en grote tuin met prachtige, monumentale bomen. De schuilkerk uit 1695 is een rijksmonument, behoort tot de honderd mooiste kerken in het land en heeft nog steeds een prachtige barokke inrichting met allerlei fraaie en unieke details. Als 'schuurkerk' is zij bovendien uniek in Nederland. Waarom wordt zij dan verkocht?

In het najaar van 2017 verzochtte onze bisschop Dirk Jan Schoon, dat hij niet meer zag gebeuren, dat onze kerk in de komende decennia nog in Zaandam zou kerken. De zoveelste poging om het kerkelijke leven in Zaandam te revalideren was mislukt, het bezoek bij de maandelijkse eredienst naderde het nulpunt. Als lid van het bestuur van de Stichting Bisschopskas van Haarlem, eigenaar van het kerkcomplex in Zaandam, weet ik als verantwoordelijke voor het reilen en zeilen van dit complex, dat er al jaren in werd geïnvesteerd, met energie en vooral ook met geld. Dat is op zich niet erg, als er perspectief is op een bloeiende gemeente, maar wanneer dat ontbreekt wordt de vraag actueel waarvoor je dat nog doet. Tenslotte is het niet de corebusiness van een kerk om gebouwen aan te houden waarin zij geen erediensten meer viert en de Bisschopskas is ook geen verhuurder van kerkgebouwen. En dus werd eind 2017 besloten om te gaan verkopen. Reliplan, een organisatie gespecialiseerd in de verkoop van kerkgebouwen werd in de arm genomen, de publiciteit werd gezocht, bezoekdagen geregeld, kortom het verkoopproces werd opgestart. Uiteindelijk werd in januari 2019 een verkoopcontract getekend met de bijbehorende afspraak het geheel eind mei 2019 bij de notaris te passeren.

Kamermuziekcentrum

Bij het verkoopproces heeft de Bisschopskas de volgende drie principes gehanteerd: het toekomstige gebruik moet passend zijn; de bestaande huurders moeten een reële kans krijgen te blijven huren; en het kerkgebouw moet in de huidige staat zo veel mogelijk geëerbiedigd worden en inclusief tuin en pastorie worden verkocht. Er was vanaf het begin veel interesse voor het complex, de bezoeken werden druk bezocht en ook daarna werden individuele geïnteresseerden rondgeleid. Ten slotte bleven drie gegadigden over die voldeden aan de uitgangsprincipes. De uiteindelijk koper is een partij waarmee het bestuur van de Bisschopskas uiterst gelukkig is. Het is een stichting, speciaal voor dat doel opgericht, die het complex 'om niet' beschikbaar gaat stellen aan de Stichting MuziekHaven. Deze laatste Stichting is opgericht door enkele leden van het gerenommeerde Busch Trio, dat hoort tot de top in ons land op het gebied van de kamermuziek.

Stichting MuziekHaven

De kerk, die een uitstekende akoestiek heeft, zal worden gebruikt als repetitie- en concertruimte voor aanstormend jong muzikalent. De pastorie zal worden verbouwd en zo worden ingericht dat musici daar tijdelijk kunnen verblijven. Dit concept is in het buitenland al een beproefd succes gebleken – samen ter plekke repeteren, eten en slapen – en bestond tot dusver niet in ons land. Omdat de huidige huurders vooral in de avonduren en op zondag huren, kunnen zij dat in principe blijven doen en aan de inrichting zal slechts beperkt en met terughoudendheid worden gesleuteld.

De naam Stichting MuziekHaven is goed gekozen. Een haven biedt bescherming voor schepen en hun bemanning. Haven betekent hetzelfde in de Engelse taal en, zoals de toekomstige eigenaren met veel gevoel aangaven, de kerk is ook voor de oud-katholieken altijd een veilig huis geweest. De Bisschopskas prijst zich gelukkig met de aanstaande koper, maar zal met weemoed afscheid nemen van het gebouw, dat 324 jaar eigendom van onze kerk is geweest.

JD

Bisdom Utrecht

Oliewijding in Utrecht

Een afgeladen volle kathedraal vierde op de vooravond van Witte Donderdag 17 april de wijding van de heilige oliën. Niet alleen waren alle parochies goed vertegenwoordigd en waren praktisch alle geestelijken van het bisdom aanwezig, er was ook een tiental predikanten gekomen die in liturgische kleding op de eerste rij plaatsgenomen hadden. De afspraak met hen is dat zij tenminste één vertegenwoordiger van hun kerkenraad meebrengen en verder dat zij vertellen in hun gemeente dat met het halen van deze oliën een bijzondere band met ons bisdom wordt gecultiveerd. De feedback die we achteraf krijgen blijkt dat ook te bevestigen. Opnieuw was er ook een veertigtal parochianen uit het Noord-Franse Prisches aanwezig. Het is stilaan een traditie geworden dat zij de woensdag van de Goede Week met een bus en onder leiding van hun pastoor afreizen naar Utrecht. De oliewijding is een viering geworden waarnaar iedereen uitkijkt en die veel enthousiasme teweegbrengt. Bovendien maakt de oecumenische openheid deze viering tot een getuigenis van verbondenheid over kerkgrenzen heen. Zowel oud-katholieken als andere christenen blijken dat niet alleen te waarderen, maar de participatie van de predikanten ook een noodzakelijk experiment te vinden dat van aard is om kerkgrenzen te relativeren. Bijzonder was dat de nieuwe algemeen secretaris van de Raad van Kerken, ds. Christien Crouwel, op eigen initiatief naar deze dienst was gekomen in het kader van haar kennismaking met onze kerk. Zij was onder de indruk van de vorm en inhoud van de dienst alsook van onze oecumenische gastvrijheid.

JV

Korte berichten uit de parochies

- Op 5 mei 2019 heeft de aartsbisschop van Utrecht in de parochie van de H. Maria Maior (Dordrecht) het vormsel toegediend aan vier volwassenen en één jongere.
- In de parochies Dordrecht, Culemborg, Rotterdam, Schiedam en Delft werden in de paasnacht of de paastijd in totaal zes volwassenen gedoopt.
- In de vacante statie Zeeland is pastoor Paul Brommet deservitor tot er een opvolger benoemd is.
- Wim van de Bergh, pastoor van Eindhoven, viert op 2 juni zijn zilveren priesterfeest.
- Op 16 juni neemt Wietse van der Velde afscheid als pastoor van Hilversum. Hij blijft rector van de statie Friesland en wordt per 1 juli deservitor voor de parochie Groningen tot er een opvolger voor pastoor Victor Scheijde benoemd is.
- Op 8 september wordt Victor Scheijde geïnstalleerd als nieuwe pastoor van Hilversum. Zijn benoeming gaat in op 1 juli.

JV

Bisdomdag Utrecht

Met een beetje tegenzin stapte ik zaterdag 11 mei op de trein naar de Bisdomdag. De tegenzin had te maken met het thema: 'Familie... familiekerk?' Dit thema was gekozen naar aanleiding van het rapport Stevens over seksueel misbruik in onze kerk. 'Weer een dag over misbruik,' dacht ik toen. Er zijn toch nog andere onderwerpen om over te praten. Van allerlei mensen om me heen hoorde ik dezelfde verzuchting en zij bleven thuis. Aan de andere kant: wat moedig van de organisatoren om juist dit onderwerp te kiezen, het zwijgen te doorbreken en te proberen er een zinvolle en leuke invulling voor te vinden. We hebben immers elkaar verplicht tot openheid, ook als het moeilijk wordt.

Oud-Katholieke Kerk: familiekerk?

Na de opening begonnen we met een korte inleiding over hoe het werkt binnen families, tussen generaties; hoe loyaliteit een rol speelt;

hoe ingewikkeld het evenwicht van geven en nemen kan zijn; hoe je eigenlijk nooit van je familie afkomt, ook al is er geen contact meer of zijn mensen overleden. De lijn werd doorgetrokken naar onze kerk, die sommigen ervaren als een familiekerk. Mensen met oud-katholieke wortels kennen elkaar, zijn elkaars familie en trekken met elkaar op. Anderen ervaren onze kerk ook als familiekerk, maar dan geheel anders. De kerk vormt een 'nieuwe gekozen familie'. Met deze korte en dus algemene inleiding was het thema van de dag neergezet.

Vier workshops waren er georganiseerd en in twee rondes kon iedereen er dus twee kiezen om aan te schuiven. Ikzelf volgde de workshop in het verlengde van de inleiding. Hoe gaat het nu binnen mijn familie? Wat heb ik meegereggen van mijn ouders? Is er een soort thema te geven van de opvoeding? Noem maar wat: niet zeuren, van tegenslagen word je sterk! Of: je moet altijd goed je best doen en je talenten gebruiken! Of: we hangen de vuile was niet buiten! De herkenning was groot. We spraken met elkaar over wat wij achter ons hebben gelaten en wat wij graag aan volgende generaties willen doorgeven.

Mimespeler

Na de workshops verzamelden we ons in de Schuilkerk voor een (te) korte bijeenkomst met een mimespeler. Over communicatie ging het, met woorden maar vooral met lichaamstaal. We laten veel meer van ons zien dan van ons horen. Leuk, vrolijk en een prima voorbereiding op de eucharistieviering waarmee de dag werd afgesloten. De eerste lezing uit Genesis ging over de broers van Jozef die in het paleis in Egypte zijn om brood te vragen in tijden van hongersnood, over broederschap en loyaliteit, trouw aan elkaar, aan hun vader. Een bekend verhaal, maar ondersteund door

de gebaren van de mimespeler raakte het me zoals niet eerder. Het was jammer dat hij niet meedeed bij de evangelielezing. De viering sloot aan bij het thema van de dag, met mooie liederen, een verrassende preek over Jezus als inbreker, prachtige muziek in een sfeervolle kerk. Was ik met frisse tegenzin 's morgens op de trein gestapt, aan het einde van de dag was ik heel blij dat ik was gegaan.

Wat heeft indruk gemaakt? De goede sfeer de hele dag: al was het onderwerp serieus, we hebben veel gelachen met elkaar. We mochten genieten van de gastvrijheid in de Driehoek, met een uitstekend verzorgde lunch, lekkere dingen

tussendoor en een drankje na afloop. Dat maakt een dag ook extra feestelijk. Maar de meeste indruk heeft op mij de aanwezigheid van zowel ervaren oud-katholieken als relatieve nieuwkomers gemaakt. Mensen die nog niet zo lang geleden de stap om toe te treden hadden gezet, brachten een energie en een enthousiasme mee die mij goeddeed. Wat fijn dat er steeds weer mensen zijn die bewust voor onze kerk kiezen, zich bij ons thuis voelen en een heel positieve bijdrage leveren. Voor allen die zich hebben ingezet voor de organisatie: hartelijk dank voor de mooie dag die jullie ons gegeven hebben!

JK

Utrecht, april 2019

Het kerkbestuur van de oud-katholieke parochie van de H.H. Maria, Jakobus en Gertrudis nodigt u hierbij van harte uit voor het afscheid van

EVELINE M. JANSEN

als dirigent en organist van de oud-katholieke kathedrale kerk van Ste. Gertrudis te Utrecht, op zondag 23 juni aanstaande.

Eveline heeft zich 53 jaar met grote professionaliteit en passie ingezet voor de liturgie, koor – en gemeentezang in onze kerk. Wij zijn dankbaar voor alles wat zij heeft opgebouwd.

De feestelijke eucharistieviering, waarin de aartsbisschop van Utrecht, Mgr. Dr. Joris A.O.L. Vercammen zal voorgaan en waaraan het kathedrale koor o.l.v. Eveline M. Jansen haar medewerking verleent, begint om 10.00 uur.

Aansluitend zal er een receptie plaatsvinden tot ca. 14.00 in het naast de kerk gelegen centrum In de Driehoek.

In verband met de catering zouden wij het op prijs stellen als u ons kunt laten weten of u aanwezig hoopt te zijn, via het adres afscheideveline@gmail.com

Namens het kerkbestuur,
Bernd Wallet, voorzitter
Rianne van de Beek, secretaris

Unie van Utrecht

IBC-plus

Van 24 tot 26 mei 2019 zijn de bisschoppen van de Unie van Utrecht met enkele afgevaardigden van hun diocesane / landelijke besturen te gast in Utrecht. Het betreft een initiatief van de Internationale Bisschoppenconferentie (IBC) om elke drie jaar een dergelijke ontmoeting te organiseren. Het is de derde keer dat deze ontmoeting plaatsvindt. Bedoeling is dat bestuurders elkaar over landsgrenzen heen beter leren kennen en hun zorgen en ideeën kunnen delen. Ze worden bijgepraat over de activiteiten van de IBC en er is gelegenheid tot discussie over de grote lijnen die de IBC uitzet. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar mogelijke vormen van samenwerking tussen de bisdommen, zoals die er bijvoorbeeld al is voor de jongeren-pastores, en voor de internationale oecumene.

JV

Internationale Oud-Katholieke Theologenconferentie

Van 26 tot 30 augustus 2019 zal de 46^e Internationale Oud-Katholieke Theologenconferentie worden gehouden, deze keer in Wislikofen, Zwitserland. Het thema van de Conferentie is 'Nabijheid, distantie en macht. Kerk en pastoraat in het #MeToo-tijdperk'. De voertaal is Duits. Nederlandse theologen en theologiestudenten die eraan willen deelnemen, kunnen een bijdrage in de kosten ontvangen. Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot pastoor Robert Frede, e-mail frede@upcmail.nl, of Anja Goller in Bonn, e-mail goller@uni-bonn.de.

LvB

Oecumene in Nederland

- Op maandagavond van de Goede Week ging aartsbisschop Joris Vercammen voor in de door de San Egidio-gemeenschap georganiseerde 'Gedachtenis van de Martelaren'. De viering

werd door zo'n tweehonderd mensen bijgewoond, onder wie een goede delegatie van oud-katholiek Utrecht. Het is indrukwekkend de namen te horen voorlezen van zoveel christenen die omwille van hun geloof recentelijk zijn omgekomen. De preek van de aartsbisschop werd gepubliceerd op de website van San Egidio.

- Aartsbisschop Joris Vercammen nam deel aan de herdenking van de overdracht van Kamp Amersfoort aan het Rode Kruis op 19 april 1944. Op indrukwekkende wijze spraken kinderen van gevangenen daar over de invloed van de gevangenschap van hun vaders op hun levens. In Kamp Amersfoort zal een groot kunstwerk worden gemaakt waarin foto's van alle gevangenen zullen worden verwerkt. Familieleden van gevangenen van toen wordt vriendelijk verzocht de website van het Kamp te raadplegen om te lezen hoe men foto's van gevangenen aan het museum kan bezorgen.

- De aartsbisschop heeft op 22 mei deelgenomen aan de Ronde Tafel 'Hoop zaaien in de Food Valley', een initiatief van de Vrije Universiteit van Amsterdam. Naast een inbreng van economen en landbouwwetenschappers had men die ook graag vanuit de kerken. De wijze waarop ons voedsel geproduceerd wordt en hoe ermee wordt omgegaan heeft een spiritueel aspect dat niet mag worden vergeten!

- Dankzij de inzet van pastoor Victor Scheijde en mevrouw Esther van Straten zal er voor het eerst een 'oud-katholieke groep' deelnemen aan de Willibrord Springprocessie in Echternach op derde Pinksterdag. Als er nog mensen zijn die zich daarbij willen aansluiten, geef dan een seintje aan pastoor Scheijde.

- Van 7 tot 12 juli 2019 wordt weer een *Summerschool Utrecht* georganiseerd, dit keer over *Old Catholic Theology in its Ecumenical Context*. Deze school is bestemd voor theologie-studenten, geestelijken, theologen en leken die in dit onderwerp geïnteresseerd zijn. Meer informatie bij prof.dr. Peter-Ben Smit, e-mail p.b.a.smit@uu.nl.